

6. 01. 2022

Naš čas

Stran/Termin: 14

Naslov: Iz cvrtnika v motor

Naklada: 5.400,00

Avtor: Tina Felicijan

Površina/Trajanje: 514,56

Rubrika/Oddaja: KRONIKA

Žanr: POROČILO

Gesla: SAUBERMACHER, PUP SAUBERMACHER, ZBIRNI CENTRI ZA ODPADKE

Iz cvrtnika v motor

Pravilno ravnanje z odpadnim jedilnim oljem je zdaj nekoliko lažje, saj ga lahko zbirate v prilagojenih posodah in oddate tudi v zbiralnike, nameščene na osmih ekoloških otokih v Šaleški dolini, ki se že pridno polnijo

Tina Felicijan

Odlivanje odpadnega jedilnega olja iz ponve ali posode, cvrtnika ali pekača je vse prej kot prijetno gospodinjstvo opravilo. A je neizogibno. Odpadno jedilno olje je namreč prepovedano mešati z drugimi odpadki, ga spirati v odtok, greznico ali naravo. Uredba o ravnanju z odpadnimi jedilnimi olji in mastmi tudi gospodinjstvom nalaga ločeno zbiranje olja in odlaganje v zbirnih centrih ali na terenskih zbiralnih akcijah odpadkov. Zbiranje in oddajanje odpadnega jedilnega olja pa je v Šaleški dolini zdaj vsaj nekoliko olajšano. Z namestitvijo zbiralnikov na nekaterih ekoloških otokih je prebivalcem Velenja, Šoštanja in Šmartna ob Paki prihranjena pot do velenjskega zbirnega centra, od koder olje posredujejo v predelavo. Iz odpadnega jedilnega olja namreč pridelujejo biodizel.

Olje ne sodi v odtok

Odpadno jedilno olje sicer ni klasificirano kot nevarni odpadek, pravi sodelavec PUP Saubermacher Jože Povše, a nikakor ne sodi v odtok, kjer povzroča visoko organsko onesnaženje. Doma pa maši cevi. »Jedilno olje se zaradi temperaturnih razlik prijema na stene odtočnih cevi. Toplo olje teče, hladno pa je pravzaprav mast. Zaradi odlivanja olja v odtok se odtočne cevi zamašijo. Obenem pa olje onesnažuje vodo, zato v odtoku nima kaj iskati.«

PUP Saubermacher odpadno jedilno olje zbira že dve desetletji. V zbirnem centru in na zbiralnih akcijah ga na leto zberejo od tri do pet tisoč litrov iz gospodinjstev, kar je glede na število gospodinjstev zelo malo. »S postavitvijo zbiralnikov na osmih lokacijah želimo priti naproti

iz gospodinjstev, kjer je še veliko potenciala.

Ponovna uporaba odpadnega jedilnega olja

Odpadno jedilno olje je trajnostna surovina. »To pomeni, da ga lahko dobro predelamo,«

Odpadno motorno olje nikakor ne sodi v rumene zbiralnike za odpadno jedilno olje! »Samo en liter motornega olja, ki je popolnoma drugačne sestave kot rastlinsko olje, lahko uniči celotno vsebino zbiralnika,« opozarja Jože Povše. Tudi svinjska ali druga mast ni dobrodošla. Le tekoče olje.

ljudem. Pričakujemo, da bomo tako zbrali veliko več odpadnega olja iz gospodinjstev kot doslej,« pravi Povše. Gostinskim obratom in drugim poslovnim subjektom, ki odpadno olje zbirajo v namenski embalaži, pa PUP Saubermacher nudi odvoz in na ta način zbere znatno več olja kot

pojasnjuje Povše. V velenjskem zbirnem centru zbrano olje le očistijo trdih nečistoč in delno tudi neemulgirane vode. Nato pa ga posredujejo v predelavo v avstrijske obrate, kjer pridelujejo biodizel – gorivo za dizelske motorje, izdelano iz rastlinskih ali živalskih maščob. »Največ

rafinerij, ki proizvajajo biodizel, je na severu Evrope. Gre za globalna podjetja, ki surovino pridobivajo iz celega sveta. Pri nas zbrano odpadno olje je le kapljica napram količinam, ki jih zberejo v tujini.«

Pa je odpadno jedilno olje tudi dragocena surovina? »Odvisno od cene, ki jo dosega na trgu. Pri nas se bolj kot na ekonomski vidik osredotočamo na ekološkega. Tudi kadar cena surovine ekonomsko ni sprejemljiva, olje zbi-

zmanjšanju uporabe fosilnih goriv in povečanju uporabe obnovljivih virov ima odpadno jedilno olje vse večji potencial, ki je razmeroma neizkoriščen, saj velik del te surovine ne konča v zbirnih centrih, da bi ga lahko predelali v gorivo. »Prav zato smo šli v ta pilotni projekt. Spremljali bomo rezultate. Če bo zbiranje uspešno, bomo postavili še več zbiralnikov. Glede na izkušnje drugod po Sloveniji pa smo optimistični.«

Kje so zbiralniki?

Odpadno gospodinjstvo olje lahko prelijete v rumene zbiralnike, ki so nameščeni na ekoloških otokih na Stritarjevi in Tomsičevi cesti, na Kardeljevem trgu in na Gorici v Velenju, v Šoštanju jih najdete v Metlečah, na Kajuhovi in Aškerčevi cesti, v Šmar-

PUP Saubermacher nudi tudi namenske posode s cedilom, prilagojene lažjemu vlivanju in izlivanju. Svojo lahko prevzamete na sedežu podjetja, kupnino pa bodo prišteli znesku naslednje položnice, pojasnjujeta Jože Povše in Tomaž Lončar.

ramo in oddajamo v predelavo. Bolj kot zaslužek je pomembno, da preprečimo nepravilno odlaganje odpadnega olja in njegove škodljive vplive na okolje.« Ta trenutek se računica izide. Cena končnega produkta, torej biodizla, namreč niha skupaj s ceno nafte. »Trenutno ima gorivo, pridobljeno iz mineralnih surovin, izredno visoko ceno, zato ima tudi odpadno jedilno olje visoko ceno. Vsak trenutek pa se lahko cena surovin na trgu spremeni. Bili so že časi, ko smo morali plačevati, da smo odpadno jedilno olje lahko predali v predelavo.« Glede na globalno potrebo po

trnem ob Paki pa pri pokopališču. Zbiralniki stojijo na utrjeni plošči z rešetom, pod katerim je pivnat tekstil, ki bo prestregel morebitno razlivanje. Sprejmejo 200 litrov olja. Doselej se je v vseh skupaj nabralo več kot 520 litrov.

Zbiralniki se že pridno polnijo. »V tem pilotnem projektu tudi testiramo daljinsko odčitavanje polnosti zbiralnikov. Stanje v posameznem zbiralniku lahko redno spremljamo, pri tem pa nam ni treba na teren. Tako bomo lahko pravočasno poslali vozilo za praznjenje, da bo v zbiralnikih vedno dovolj prostora. Vsak zbi-

ralnik pa ima tudi zunanji števec. V prvem mesecu smo opravili nekaj obhodov, da smo preverili, kakšna je kakovost zbranega olja. Za enkrat smo pozitivno presenečeni,« poroča Tomaž Lončar in dodaja, da so ljudje očitno sprejeli novost, saj se vseh osem zbiralnikov pridno polni. V Velenju so na dobri tretjini, en zbiralnik v Šoštanju pa je že skoraj poln. Sprejmejo 200 litrov olja. Doselj se je v vseh skupaj nabralo več kot 520 litrov.

Kako v gospodinjstvu pravilno zbiramo olje?

Pomembno je, da odstranimo vse večje ostanke hrane in olje čim bolj precedimo. Najlažje ga zbiramo v posodi ali steklenici s čim širšim grlom. Imejmo v mislih, kako bomo posodo najlažje napolnili in izpraznili, da bo v njej ostalo čim manj olja. Posodo nato lahko izpraznimo v zbiralnik. Dvignemo pokrov na vrhu zbiralnika, v lijak vlijemo olje in pokrov zapremo – to je vse.

Količine zbranega odpadnega olja iz gospodinjstev naraščajo, odkar to surovino sprejemajo ne le v zbirnem centru, temveč tudi na letnih terenskih zbiralnih akcijah. »Vsekakor je nerodno, da olje zbiramo in hranimo doma do zbiralne akcije ali odvoza v zbirni center. Oddajanje olja v nove zbiralnice pa je mogoče 24 ur na dan vse dni v letu,« je Jože Povše poudaril prednost pridobitve, ki veliko obeta, saj pričakujejo, da bodo tako zbrali več odpadnega olja, s tem pa zmanjšali obremenitev okolja in povečali ponovno uporabo.